

Dokument ze zasedání

B9-0409/2022 }
B9-0410/2022 }
B9-0412/2022 } RC1

14.9.2022

SPOLEČNÝ NÁVRH USNESENÍ

předložený v souladu s čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu

a nahrazující tyto návrhy usnesení:

B9-0409/2022 (S&D)

B9-0410/2022 (Renew)

B9-0412/2022 (PPE)

o porušování lidských práv v Ugandě a Tanzanii v souvislosti s investicemi do projektů v oblasti fosilních paliv
(2022/2826(RSP))

Tomáš Zdechovský, Gheorghe Falcă, David McAllister, Magdalena Adamowicz, Sara Skytvedal, Peter Pollák, José Manuel Fernandes, Adam Jarubas, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Michaela Šojdrová, Paulo Rangel, Christian Sagartz, Sandra Kalniete, Seán Kelly, Benoît Lutgen, Vladimír Bilčík, Stelios Kympouropoulos, Miriam Lexmann, Michael Gahler, Isabel Wiseler-Lima, Ivan Štefanec, Jiří Pospíšil, Stanislav Polčák, Janina Ochojska, Loucas Foulas, Romana Tomc, Andrey Kovatchev, Traian Băsescu

za skupinu PPE

Pedro Marques, Andrea Cozzolino, Pierre Larrousurou, Maria Arena
za skupinu S&D

Katalin Cseh, Petras Auštrevičius, Izaskun Bilbao Barandica, Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Karen Melchior, Urmas Paet, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu, Dragoș

RC\1263140CS.docx

PE734.593v01-00 }

PE734.594v01-00 }

PE734.596v01-00 } RC1

Tudorache, Hilde Vautmans
za skupinu Renew
Beata Kempa, Fabio Massimo Castaldo

Usnesení Evropského parlamentu o porušování lidských práv v Ugandě a Tanzanii v souvislosti s investicemi do projektů v oblasti fosilních paliv (2022/2826(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Ugandě a Tanzanii,
 - s ohledem na obecné zásady EU týkající se obránců lidských práv a na obecné zásady EU týkající se svobody projevu online a offline,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948, již je Uganda signatářem, a zejména na článek 9 této deklarace,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech ze dne 16. prosince 1966, který Uganda ratifikovala dne 21. června 1995, a zejména na článek 9 tohoto paktu, který zaručuje právo nebýt nezákonně zatýkán a zadržován,
 - s ohledem na Deklaraci o právu a povinnosti jednotlivců, skupin a společenských orgánů prosazovat a chránit všeobecně uznávaná lidská práva, známou též jako Deklarace OSN o obráncích lidských práv, která byla přijata dne 9. prosince 1998,
 - s ohledem na Pařížskou dohodu přijatou dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu v Paříži, kterou dne 22. dubna 2016 podepsaly mimo jiné všechny členské státy EU a Tanzanie a Uganda,
 - s ohledem na společnou strategii Afrika–EU,
 - s ohledem na rezoluci přijatou Valným shromážděním OSN dne 28. července 2022, kterou odhlasovalo 161 zemí včetně všech členských států EU a v níž se prohlašuje, že přístup k čistému a zdravému životnímu prostředí je všeobecným lidským právem,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že do rozvojového projektu pro oblast Albertova jezera je zapojeno několik partnerů, a to francouzská nadnárodní ropná společnost TotalEnergies (Total) jako hlavní investor a dále společnosti China National Offshore Oil Corporation, Uganda National Oil Company a Tanzania Petroleum Development Corporation; vzhledem k tomu, že produkce získaná v rámci tohoto projektu bude dodávána prostřednictvím přeshraničního Východoafrického ropovodu pro přepravu surové ropy (EACOP) do přístavu Tanga v Tanzanii; vzhledem k tomu, že výstavba ropovodu EACOP byla zahájena dne 1. února 2022 a má být dokončena do roku 2025; vzhledem k tomu, že společnost Total zahájila v Ugandě dva velké projekty průzkumu ložisek ropy, z nichž jeden je projekt Tilenga, který bude zahrnovat těžbu ropy v přírodní chráněné oblasti Murchisonových vodopádů;
- B. vzhledem k tomu, že fáze výstavby a provozu budou mít podle očekávání další závažné nepříznivé dopady na komunity v oblastech, v nichž se má těžit ropa a kudy by měl být veden ropovod, což zahrnuje mimo jiné ohrožení vodních zdrojů a nenapravitelné újmy

na živobytí zemědělců, rybářů a majitelů podniků cestovního ruchu, kteří jsou závislí na bohatých přírodních zdrojích regionu; vzhledem k tomu, že zařízení ropovodu EACOP umístěná na moři při pobřeží Tanzanie budou vybudována v oblasti s vysokým rizikem vln tsunami, takže by ohrožovala chráněné mořské oblasti; vzhledem k tomu, že na tato rizika upozornila nizozemská komise pro posuzování vlivů na životní prostředí ve své zprávě „Poradní přezkum opětovně předloženého posouzení environmentálních a sociálních dopadů projektu EACOP“, v níž zejména zdůraznila, že navrhovaná metoda vedení ropovodu přes vodní toky a mokřady (otevřený výkop) může mít významné negativní dopady, zejména v mokřadech;

- C. vzhledem k tomu, že rizika a dopady způsobené rozvojem infrastruktury ropných polí a ropovodů jsou již podle zpráv obrovské a byly podrobně zdokumentovány v řadě komunitních posouzení dopadů a nezávislých odborných studií; vzhledem k tomu, že se předpokládá, že tento projekt ohrozí přírodní rezervace a přírodní stanoviště; vzhledem k tomu, že partneři projektu sice oznámili, že projekt bude mít přínosy pro ekonomiku a zaměstnanost, avšak mnoho obyvatel východní Afriky a místních organizací občanské společnosti i nadále důrazně protestuje proti výstavbě ropovodu a souvisejícím projektům a tvrdí, že jejich dopad na místní společenství a životní prostředí nestojí za riziko, které je s nimi spojené;
- D. vzhledem k tomu, že většina plánované produkce z tohoto rozsáhlého ropného projektu by měla být vytěžena a prodána po roce 2030; vzhledem k tomu, že těžba ropy v Ugandě by měla za následek až 34 milionů tun emisí uhlíku ročně; vzhledem k tomu, že Mezinárodní energetická agentura (IEA) ve zprávě z roku 2021 varovala, že k omezení globálního oteplování na 1,5 °C, jehož cílem je zabránit nejničivějším dopadům změny klimatu, by bylo nutné, aby byl okamžitě zastaven rozvoj nových činností souvisejících s těžbou ropy a zemního plynu; vzhledem k tomu, že několik odborníků na životní prostředí a klima poukázalo na několik kritických nedostatků v těchto posouzeních environmentálních a sociálních dopadů, neboť se domnívají, že je nevyhnutelné, že „k únikům ropy z ropovodu EACOP bude docházet po celou dobu trvání projektu“;
- E. vzhledem k tomu, že čtyři zvláštní zpravodajové OSN pro situaci obránců lidských práv ve svém sdělení ze dne 24. ledna 2022 vyjádřili znepokojení nad zatýkáním, zavražďováním a soudním pronásledováním obránců lidských práv a nevládních organizací působících v odvětví ropy a zemního plynu v Ugandě; vzhledem k tomu, že řada obránců lidských práv, novinářů a subjektů občanské společnosti se stala obětí kriminalizace, zavražďování a pronásledování, mezi nimi Maxwell Atuhura, aktivista v oblasti práv životního prostředí a terénní pracovník nevládní organizace Africa Institute for Energy Governance v Buliise, který se stal obětí vloupání a svévolného zatčení; Federica Marsiová, italská novinářka, která byla dne 25. května 2021 svévolně zatčena; Joss Kaheero Mugisa, předseda nevládní organizace Oil and Gas Human Rights Defenders Association, který strávil 56 nocí ve vězení, aniž by byl odsouzen soudem; Robert Birimuye, zástupce osob zasažených projektem EACOP v okrese Kyotera, který byl svévolně zatčen; Yisito Kayinga Muddu, koordinátor sítě Community Transformation Foundation Network – COTFONE, do jehož domu a kanceláře se téhož dne někdo vloupal, a Fred Mwesigwa, který vypovídal v procesu proti společnosti TotalEnergies ve Francii, načež mu bylo vyhrožováno smrtí;

- F. vzhledem k tomu, že v souvislosti s projekty Tilenga a EACOP a jejich dopady na lidská práva byly na společnost Total ve Francii v roce 2019 podány žaloby na základě obvinění, že nezavedla odpovídající plán obezřetnosti týkající se rizik pro zdraví, bezpečnost, životní prostředí a lidská práva, jak to vyžadují francouzské právní předpisy upravující „povinnost obezřetnosti“; vzhledem k tomu, že francouzský kasační soud v prosinci 2021 zamítl odvolání společnosti Total a že nyní má proběhnout meritorní projednání věci, avšak žádné rozhodnutí zatím vydáno nebylo;
- G. vzhledem k tomu, že misi složené z delegace EU a zástupců francouzského, belgického, dánského, norského a nizozemského velvyslanectví byl dne 9. listopadu 2021 znemožněn vstup do oblasti ropného naleziště;
- H. vzhledem k tomu, že projekty na těžbu ropy se dotkly téměř 118 000 osob: některým byly zničeny domovy, aby se usnadnila výstavba přístupových silnic nebo zpracovatelského závodu, jiným byly zcela nebo částečně zabráněny pozemky a znemožněno jejich obhospodařování, takže ztratily zdroj živobytí, aniž by jim bylo vyplaceno spravedlivé a adekvátní odškodnění; vzhledem k tomu, že vyplácené kompenzace jsou často příliš nízké na to, aby si zemědělci mohli náhradou za vyvlastněnou půdu koupit srovnatelné pozemky, na nichž by mohli pokračovat v zemědělské činnosti, čímž se zásadně a apriori definitivně snižují jejich příjmy a životní úroveň, protože přesídlené osoby nemají dostatečné příjmy k tomu, aby mohly uživit své rodiny, poslat děti do školy nebo si dovolit zdravotní péči; vzhledem k tomu, že není dodržováno právo původních komunit na udělení svobodného předchozího souhlasu na základě poskytnutých informací v souladu s mezinárodními normami;
1. vyjadřuje hluboké znepokojení nad porušováním lidských práv v Ugandě a Tanzanii ve spojitosti s investicemi do projektů těžby fosilních paliv, včetně neoprávněného věznění obránců lidských práv, svévolného pozastavování činnosti nevládních organizací, svévolného ukládání trestů odnětí svobody a vyhnání stovek osob z jejich půdy bez spravedlivého a adekvátního odškodnění; je znepokojen zatýkáním, zastrásováním a soudní šikanou obránců lidských práv a nevládních organizací působících v Ugandě v odvětví ropy a zemního plynu; vyzývá orgány, aby zajistily, aby advokáti, novináři a organizace občanské společnosti mohli svobodně vykonávat svou práci v ohrožených komunitách, a žádá okamžité propuštění všech svévolně zatčených obránců lidských práv;
 2. vyzývá vládu Ugandy a Tanzanie, aby přistoupily ke konkrétním opatřením, která by zajistila, že orgány, bezpečnostní složky a politiky budou dodržovat lidskoprávní normy; trvá zejména na tom, aby EU a ostatní mezinárodní aktéři zachovali a posílili integrovaný a koordinovaný přístup k Ugandě, což zahrnuje podporu řádné správy věcí veřejných, demokracie a lidských práv i posilování soudního systému a právního státu, a naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby tyto otázky nastolovaly veřejnými a diplomatickými cestami; naléhavě vyzývá ugandskou vládu, aby obnovila povolení 54 nevládním organizacím, které byly svévolně zrušeny nebo kterým byla pozastavena činnost, a aby osobám, které byly vysídleny bez spravedlivého a adekvátního odškodnění, povolily přístup k jejich půdě;
 3. připomíná, že více než 100 000 osobám bezprostředně hrozí vysídlení v důsledku výstavby ropovodu EACOP, aniž by jim byly poskytnuty náležité záruky přiměřeného

odškodnění; důrazně vyzývá, aby byly bezodkladně, spravedlivě a adekvátně odškodněny osoby, které byly vysídleny nebo kterým byl znemožněn přístup k jejich půdě, jak je stanoveno v ugandské ústavě a jak přislíbily dotčené společnosti; vyzývá orgány, aby podnikly další kroky k přiměřenému odškodnění osob za ztrátu nemovitostí nebo půdy, ochraně práv místních komunit na zdraví, životní prostředí, živobytí a občanské svobody a aby poskytly kompenzace osobám, které byly činnostmi v souvislosti s těžbou a zpracováním ropy postiženy v minulých desetiletích; vyzývá vlády obou zemí, aby aktualizovaly své právní předpisy o nabývání a oceňování pozemků a přesídlování tak, aby byly v souladu s regionálními a mezinárodními normami, včetně práva na svobodný, předchozí a informovaný souhlas;

4. znovu vyzývá ugandské orgány, aby organizacím občanské společnosti, nezávislým novinářům, mezinárodním pozorovatelům a výzkumným pracovníkům povolily svobodný, smysluplný a neomezený přístup k nalezišti ropy;
5. znovu žádá přijetí robustní a ambiciózní směrnice o povinné náležité péči podniků a ambiciózního, právně závazného mezinárodního nástroje, který by podpořil dodržování lidských práv a environmentálních a klimatických závazků, jak nastínil ve svém usnesení ze dne 10. března 2021 obsahujícím doporučení Komisi k náležité péči a odpovědnosti podniků¹;
6. vyzývá EU a mezinárodní společenství, aby na ugandské a tanzanské orgány i na předkladatele projektů a zúčastněné strany vyvíjely maximální tlak, aby chránili životní prostředí a ukončili těžební činnosti v chráněných a křehkých ekosystémech, a to i na březích Albertova jezera, a aby se zavázali, že budou používat nejlepší dostupné metody k ochraně kultury, zdraví a budoucnosti zasažených komunit a prozkoumají alternativy v souladu s mezinárodními klimatickými a environmentálními závazky; vyzývá propagátory projektu EACOP v Ugandě a Tanzanii, aby vyřešili všechny spory, které měly být urovnány před zahájením projektu, a aby vzali v úvahu všechna výše uvedená rizika ohrožující tento projekt; naléhá na společnost TotalEnergies, aby **před zahájením projektu** vyhradila jeden rok na prozkoumání proveditelnosti alternativní trasy, která by lépe zachovala chráněné a křehké ekosystémy a vodní zdroje v Ugandě a Tanzanii, zmírnila zranitelnost povodí afrických Velkých jezer, která jsou pro tento region kritickým zdrojem, a aby v zájmu lepšího hospodářského rozvoje přezkoumala alternativní projekty založené na obnovitelných energiích;
7. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Evropské komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, prezidentovi Ugandské republiky, prezidentce Tanzanské sjednocené republiky a předsedům ugandského a tanzanského parlamentu.

¹ Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 11.
RC\1263140CS.docx